

Vandringsled i nya delen av Kulturresevatet Linnés Råshult

- Vandringsled i nya delen av Kulturresevatet Linnés Råshult

Rapport	2020-08-28
Referens	Eva Ballovarre, ordförande Stiftelsen Linnés Råshult Sofie Ekstrand, arkeolog, Länsstyrelsen Kronobergs län Augusti, 2020
Kontaktperson	Josefine Gustafsson E-post info@josefinegustafsson.se
Webbplats	www.josefinegustafsson.se
Fotografier	Josefine Gustafsson. Fotot på framsidan är en vy över bygden från västra hörnet av stenvuren norr om caféet där nya leden passerar. Några av fotona i diskussionsdelen är tagna av Eva-Marie Ballovarre.

© Josefine Gustafsson 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning	6
1 Inledning och Bakgrund	7
2 Metod	8
3 Resultat	9
3.1 Vandringsledens sträckning	9
3.2 Kostnadsbeskrivning	10
3.3 Övriga önskemål	11
4 Diskussion	13
Referenser	16
Bilaga 1 Karta ny vandringsled Linnés Råshult	17
Bilaga 2 Ortofoto 1960 Råshult Ekbacken	18
Bilaga 3 Ortofoto 2020 Råshult Ekbacken	19
Bilaga 4 Minnesanteckningar styrelsemöte Stiftelsen Linnés Råshult 200513	20
Bilaga 5 Minnesanteckningar möte Länsstyrelsen 4 juni 2020	21
Bilaga 6 Minnesanteckningar möte styrelsen Stiftelsen Linnés Råshult den 12 augusti 2020	22

Sammanfattning

En ny vandringsled med möjlighet till skogsbad i ädellövnaturskog, en tidsresa i småländska jordbrukets historia, vy över Råshult med picknickmöjlighet och kanske en magisk upplevelse vid offerstenen, föreslås i denna utredning. På Ekbacken, som är det gamla namnet på östra delen av höjden, önskas det vara tillåtet att gå en runda med hunden och låta barnen röra sig fritt.

I december 2019 beslutades att kulturreseptatet Komministerbostället Råshult skulle utökas. Under våren 2020 gavs uppdraget till konsulten Josefine Gustafsson att göra en utredning kring en ny vandringsled i denna utökade del. Ett antal samrådsmöten med styrelse, enskilda representanter från Stiftelsen Linnés Råshult, representanter från länsstyrelsen i Kronobergs län och hembygdsföreningen Linné hölls i Råshult fram till september 2020.

Resultatet av utredningen visar att en ny vandringsled, totalt cirka 1 km, med start vid en föreslagen ny entré, är allas vilja. Den nya entrén föreslås ligga vid parkeringen i nordvästra delen av kulturreseptatets nya område. Här bör en informationstavla med karta över kulturreseptatets fyra leder finnas. Det ska också gå att starta vandringsleden vid caféet där de andra tre vandringslederna börjar idag. Den nya vandringsleden föreslås löpa i nord-sydlig riktning från parkeringen. Med start vid nya entrén över skogsbacken och ner till caféet blir det cirka 250 meter att gå. På andra sidan skogen vid stenmuren öppnar sig en vacker vy över kulturreseptatet. Här föreslås en informationstavla placeras samt bord och bänkar där besökare kan äta picknick. Sedan följer leden den gamla vägen som idag ligger i betesmarken. Längs denna och runt den eventuella betesmarken föreslås stängsel med smålandsgärdsgård. De cirka 100 metrarna från grusvägens parkering för rörelsehindrade och upp i backen bakom caféet föreslås leden tillgänglighetsanpassas. Även nya entrén och stigen upp på platån bakom med bord och bänkar föreslås om möjligt tillgänglighetsanpassas. Uppe på backen i skogen föreslås en cirka 0,5 km lång vandrings slinga löpa österut. Den går via ett mäktigt röse, tydliga åkerhak och andra spår efter äldre tiders jordbruk. Före leden vänder tillbaka, i nyckelbiotopen, ligger den för barn och vuxna spännande äldre ädellövskogen med en del liggande träd som lockar till naturlek. Efter de cirka 200 metrarna öster in från traktorvägen går leden en bit norrut för att sedan leda tillbaka till traktorvägen. Därefter går en ytterligare led från traktorvägen, först väster ut upp i den gamla betesmarken med hassel och björk, sedan passeras västra hörnan av den gamla stenmuren. Där öppnar sig en härlig vy. Leden går förbi en hållristning i form av en skålgrop, för att sedan löpa ner väster om caféet vid cykelställen. Sträckan från traktorvägen på kullen ner till caféet blir då cirka 200 meter.

Ett önskat lekfullt inslag i kulturreseptatet skulle vara att placera gungor på överraskande ställen på Ekbacken och vid traktorvägen. Förslag finns också på att flytta några av konstverken som föreställer djur till den nord-sydliga sträckan. Ett nytt konstverk vid nya entrén vore också passande. Några vilobänkar längs leden finns också på förslag.

Önskemål finns om en mindre skylt vid vandringsleden på Ekbacken som berättar om odlingslandskapets historia och vilka tecken på denna som är synliga i terrängen. Gärna placerad vid det större röset där leden går österut och åkerhaket syns tydligt.

En annan skylt placerad vid grusvägen efter en bit efter ladan från caféet sett, med information om fornminnet, hamlade träd och floran i betesmarken, föreslås också.

1 Inledning och Bakgrund

Komministerbostället Råshult blev år 2002 Sveriges tionde kulturreseptatet genom beslut av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Syftet med kulturreseptatet är att bevara och levandegöra de rumsliga strukturerna vid Carl von Linnés födelseplats, under det tidiga 1700-talet. Detta görs genom att långsiktigt hävda och bruka Råshultsområdet enligt de principer som rådde före den agrara revolutionen.

Den 4 december 2019 fattade Länsstyrelsen beslut om att kulturreseptatet Komministerbostället Råshult skulle utökas med fastigheten Råshult 1:49 och Råshult 1:47 samt vissa markområden som ingår i fastigheterna Råshult 1:5 och Råshult 1:16, (dnr. 435-2218-2019). Kulturreseptatet omfattar gårdsmiljö, inägomarker och utmarker som gränsar mot Såganäs-sjön samt en del av sjön.

Under våren gav Stiftelsen för Kulturreseptatet Linnés Råshult, konsulten Josefine Gustafsson, i uppdrag att göra en utredning kring en ny vandringsled i denna utökade del. Utredningen är det första steget i arbetet med att göra den nya delen av kulturreseptatet komministerbostället ytterligare tillgängligt för allmänheten. Identifierade som särskilt viktiga målgrupper är barn och unga. Redan idag finns tre leder i kulturreseptatet, Bild 1. Dessa startar mittemot trädgårdscaféet.

Bild 1 Ledmarkeringar för befintliga leder i Kulturreseptatet Linnés Råshult idag.

2 Metod

Utredningen startade med rekognosering av den nya delen av kulturreseptatet i samband med stiftelsens styrelsemöte den 13 maj 2020. Som bakgrundsmaterial användes Länsstyrelsen i Kronobergs läns beslut från 2019-12-04 om utökningen av kulturreseptatet, skötsel föreskrifter samt det informationsmaterial som i övrigt finns att tillgå om kulturreseptatet på länsstyrelsens hemsida. Under styrelsemötet den 13 maj förmedlade styrelsen sina önskemål och konsulten förde dialog kring idéer kopplade till den nya leden, Bilaga 4.

Under maj togs kontakter via e-post och telefon med länsstyrelsen i Kronobergs län. Varpå ett digitalt möte hölls den 4 juni med representanter från Länsstyrelsen i Kronobergs län, Bilaga 5.

Den 8 juni hölls ett möte i fält med kulturreseptatets arrendator Michael Michaelsson. Detta för att få del av erfarenheter och praktiska perspektiv gällande möjligheter och utmaningar med det nya området och en ny led. Senare samma dag hölls också ett möte i fält med ordföranden i stiftelsen, Eva-Marie Ballovarre, samt medföljande barn. Då diskuterades särskilt barns perspektiv och tillgänglighet i allmänhet.

Den 10 juni hölls ett samrådsmöte i det nya området med fyra representanter från länsstyrelsen i Kronobergs län, Bild 2. Då bestämdes också en tidsplan för rapportering i augusti 2020. En ytterligare rekognosering tillsammans med en ungdom och en vuxen gjordes den 25 juni. Ett kort möte med ordföranden för Hembygdsföreningen Linné, Bengt-Eric Ericsson, hölls den 4 augusti för att diskutera den del av leden som går på föreningens mark.

Kostnadsbeskrivning för ledens konkreta åtgärder och genomförandearbetet togs fram.

Stiftelsens styrelse fick möjlighet att vandra och diskutera utredningens förslag på ny vandringsled under ett fältsmöte den 12 augusti, Bilaga 6.

Stiftelsen och länsstyrelsen delgavs rapporten för genomläsning och eventuella synpunkter före färdigställandet. Den 26 augusti hölls ett sista möte digitalt med länsstyrelsen och stiftelsens ordförande och sekreterare. På detta möte diskuterades främst rapporten och synpunkterna fördes in direkt i rapporten.

Bild 2 Under mötet med länsstyrelsen föreslogs att uppe på kullen göra plats för bänkar och bord där besökare sedan kan slå sig ner med egen picknick och beundra vyn över Kulturreseptatet Råshult.

3 Resultat

3.1 Vandringsledens sträckning

Resultatet av utredningen visar att alla intressenter är positiva till en ny vandringsled, totalt cirka 1 km, med start vid parkeringen, Bild 3. Här föreslås ny entré ligga. Detta är något som efterfrågats länge enligt alla inblandade parter.

Vandringsleden börjar vid parkeringen i nordvästra delen av kulturreseptatets nya område. Vid den nya entrén bör en informationstavla med karta över kulturreseptatets fyra leder finnas. Förslag från länsstyrelsen är att placera bord och bänkar på plattan efter entrén. Det ska också gå att starta vandringen vid caféet där de andra tre vandringslederna idag börjar.

Den nya vandringsleden föreslås löpa i nord-sydlig riktning från parkeringen, via nya entrén, genom skogen på den gamla traktorvägen cirka 250 meter. Där skogen möter den öppna marken på andra sidan stenmuren, öppnar sig en vacker vy över kulturreseptatet. Här kan en informationstavla samt bord och bänkar, där besökare kan äta picknick, placeras, Bild 2 och B. på Bild 3. Platser för egen picknick har pekats ut som särskilt viktigt. Från denna punkt följer sedan leden den gamla vägen, cirka 100 meter ner till grusvägen och caféet. En tillgänglighetsanpassad alternativ väg till picknickplatsen är här föreslagen, se streckad linje på kartan, Bild 3.

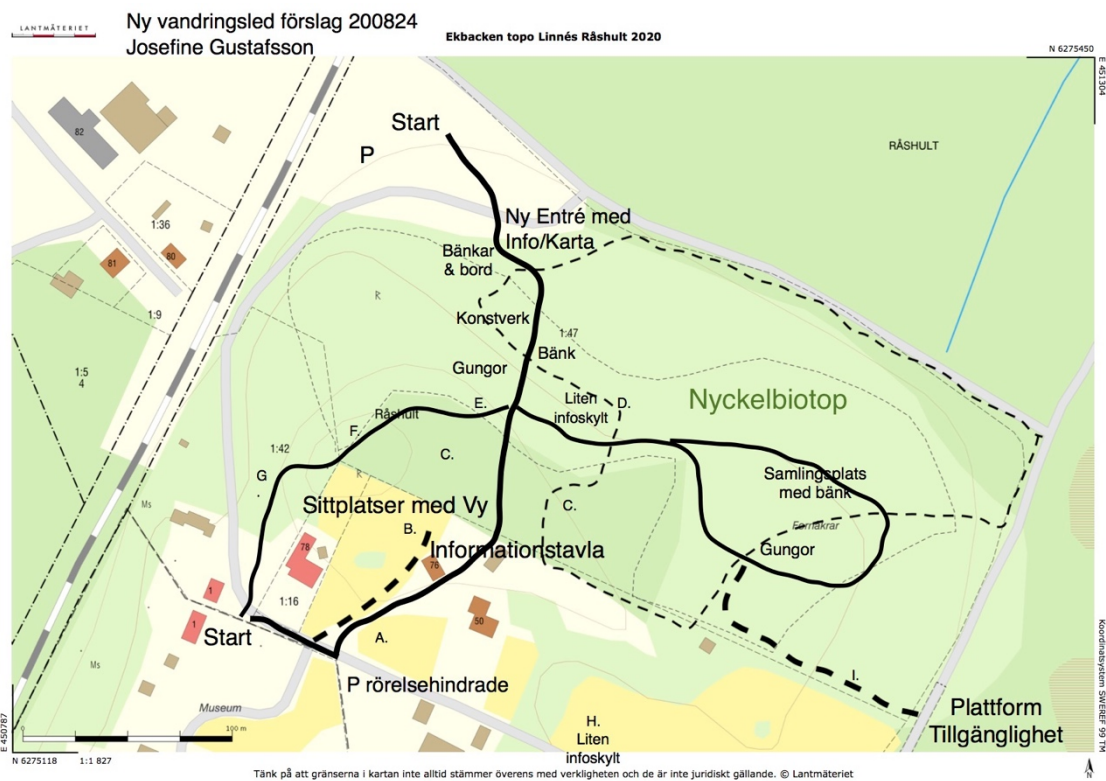

Bild 3 Karta över föreslagen vandringsled i nya delen av Kulturreseptatet Linnés Råshult totalt cirka 1 km.

Uppe på backen, cirka 70 meter norr om stenvuren, föreslås en cirka 0,5 km lång vandringsring löpa österut. Den går via ett mäktigt röse och här syns tydliga åkerhak och spår efter åkerparceller, Bild 4. En liten informationstavla om jordbrukets historia på platsen vore passande här, D. Bild 3.

Bild 4 Ett mäktigt röse och i bakgrunden ett tydligt åkerhak påminner om äldre tiders jordbruk.

Leden fortsätter upp i backen till nyckelbiotopen och här ligger den för barn och vuxna spännande äldre ädellövskogen. Cirka 200 meter öster om traktorvägen går leden cirka 60 meter norrut för att sedan leda tillbaka västerut till traktorvägen. Därefter kan man välja leden väster om traktorvägen som går upp i den gamla betesmarken med hassel och björk. Här passeras västra hörnan av stenvuren där en härlig vy dyker upp. Leden går förbi en hållristning i form av en skålgrop för att sedan löpa 100 meter ner söderut. Då hamnar man väster om caféet vid cykelställen. Sträckan från traktorvägen på kullen ner till caféet blir då cirka 200 meter. Cirka 100 meter av denna sträcka går på hembygdsföreningens mark vara cirka 50 meter är ny led som inte följer den redan befintliga stigen.

3.2 Kostnadsbeskrivning

Kostnaden för ledens konkreta åtgärder, det vill säga att röja och markera ny led plus kostnad för ledstolparna, beräknas vara cirka 14 876 kronor exklusive moms, se Tabell nedan. Resurser till förarbete, med t ex snitsling och efterarbete t ex för att föra bort röjt sly, är ej medtaget i denna beräkning. Om delar av det nya området kommer hägnas in för bete tillkommer kostnader för strättor och/eller grindar där vandringsleden passerar stängslet. Skyltning i övrigt planerar länsstyrelsen för, varför kostnad för skyltar ej är med här. Det samma gäller kostnader kopplade till tillgänglighetsanpassning.

Tabell Kostnadsbeskrivning för konkreta åtgärder för och arbete med genomförandet av vandringsleden i den nya delen av Kulturreseptatet Linnés Råshult.

Åtgärd	Enhet	Antal	Kostnad a´exkl moms
Röja ny led	h	6	696
Markering av led	h	8	400
Ledstolpar	st	50	150
			Totalt 14 876 kr exkl moms

3.3 Övriga önskemål

Under utredningen har en mängd önskemål dykt upp som inte direkt gäller vandringsleden och dess sträckning, Bild 3. Förslag finns från stiftelsens styrelse att flytta några av konstverken till nya entrén och längs nord-sydliga vandringsleden över backen för att locka och stimulera till lärande. Frågan kom upp om kommunen eventuellt är beredd att bidra med någon mer offentlig utsmyckning som till exempel en stor lunglav eller en mindre hackspett som är arter som finns i området. Passande hade varit med ett helt nytt konstverk vid den nya entrén som kunde avtäckas vid invigningen den 23 maj 2021.

Gungor, typ de som finns i Wanås, på överraskande ställen på Ekbacken och längs traktorvägen är ett ytterligare önskat lekfullt inslag för både stora och små, Bild 5.

Bild 5 Ekbacken kan bli en plats för barn att röra sig mer fritt, ett önskat lekfullt inslag i Kulturreseptatet.

Övriga förslag markerade med bokstäver på kartan, Bild 3;

A. Gärdesgård längs gamla vägen hela vägen till skogen och runt de eventuella betesmarkerna C.

B. Tillgänglighetsanpassad väg från parkeringen för rörelsehindrade upp till platsen för utsikt, picknik och information, Bild 6. Den gamla ladan föreslås tas bort alternativt få finnas kvar delvis för att fungera som regnskydd vid t ex guidningar, Bild 10.

C. Två beteshagar med smålandsgärdesgård som stängsel föreslås, Bild 11.

D. En mindre skylt vid det större röset längs vandringsleden på kullen som berättar om odlingslandskapets historia och tecken på denna synliga i terrängen. Detta vore en bra målpunkt för att locka besökare in på slingan österut.

E. Strätta.

F. Strätta. Här i närheten ska finnas en hållristning i form av en skålgrop.

G. Denna del av leden går på stigen på hembygdsföreningens mark och behöver röjas kon-
tinerligt. Bara cirka 50 meter behöver röjas för att skapa ny led.

H. En skylt föreslås placeras vid grusvägen en bit efter ladan från caféet sett. Där kan information om fornminnet på höjden söderut, hamlade träd och den värdefulla floran i betesmarken, finnas som en målpunkt kopplad till södra delen av det nya området.

I. På västra sidan vägen går idag en större stig upp till backen. Den skulle kunna göra nyckelbiotopen med ädellövskog tillgänglig för fler. För att öka tillgängligheten ytterligare kan en liten skyddad plattform, med utsikt över ”fågeldalen”, skapas på östra av grusvägen som löper i nord-sydlig riktning parallellt med Såganässjön.

I övrigt finns det stora möjligheter att använda området i pedagogiskt syfte till exempel när det gäller att lära sig de olika lövträdslagen och jordbrukets historia. En samlingsplats är därför föreslagen uppe på kullen. Här skulle det gå att ordna en pedagogisk plats där de olika trädslagen presenteras. Till exempel med bräddor av olika träslag, gärna med bark kvar och med artnamnet på svenska och latin inbränt baksidan som facit.

En välgjord App föreslås också öka tillgängligheten på hela kulturreseptatet. En sådan App kunde komma alla besökare till del om man t ex vill förbereda sig inför besöket eller stilla sin nyfikenhet efteråt. Särskilt blir det en tillgång för lärare och elever som vill förbereda sig och/eller använda informationen i efterarbetet i klassrummet.

Bild 6 Förslaget är att tillgänglighetsanpassa de första 100 metrarna av leden från Caféet och parkeringen avsedd för rörelsehindrade. Detta för att så många som möjligt ska kunna få njuta av vyn uppe från backen.

Foto Eva-Marie Ballovarre

4 Diskussion

En ny vandringsled med möjlighet till skogsbad i ädellövnaturskog, en tidsresa i småländska jordbrukets historia, vy över Råshult med picknickmöjligheter och kanske en magisk upplevelse vid offerstenen, föreslås i denna utredning. På Ekbacken, som är det gamla namnet på östra delen av höjden, önskas det vara tillåtet att gå en runda med hunden och låta barnen stöka loss. I utredningen föreslås en ny entré in i kulturreseptatet som ligger i direkt anslutning till den stora parkeringen. Det blir då en alternativ väg till att som idag gå raksträckan längs järnvägen. Den föreslagna vandringsleden består av tre delar varav en fungerar som en transportsträcka till caféet. Annars är detta en möjlig promenadslänga på cirka 1 kilometer med syfte att uppfylla de pedagogiska förväntningarna från stiftelsens styrelse och länsstyrelsen.

Skälen för Länsstyrelsen att besluta om utökningen av kulturreseptatet var områdets prioriterade bevarandevärden samt friluftsliv. De prioriterade bevarandevärdena i utökningen är de kulturhistoriska spår som finns som kan levandegöra markanvändningen och jordbrukets utveckling i Råshults by kring tiden för Carl von Linnés levnad. Spåren av åkerparceller, åkerhak och rösen samt det biologiska kulturarvet i form av hamlade träd, hävdgynnad flora och ängssvampar, är av stort värde att visas upp för besökaren. Det finns också viktiga naturvärden i nyckelbiotopen. Dessa naturvärden i form av bland annat sällsynta mossor, lavar och svampar är kopplade till de för landskapet ovanligt rikligt förekommande äldre ädellövträden.

Bild 7 Leden föreslås bland annat följa spåret av den gamla traktorvägen som uppe på kullen går rakt igenom det nya området i nord-sydlig riktning. Vilobänk och gungor föreslås finnas här.

I utredningen föreslås en ny ”entréväg” som går till caféet direkt från parkeringen, Bild 7. Det föreslås tillgänglighetsanpassning i början och i slutet av denna väg. På grund av bland annat lutningen är tillgänglighetsanpassning inte aktuell hela vägen. En vilobänk och gungor föreslås däremot finnas på denna sträcka.

Bild 8 Platsen vid parkeringen där nya entrén föreslås ligga och nya vandringsleden starta.

Bild 9 Bilden till höger visar var en stig från norra parkeringen kan leda fram till nya entrén.

Entrén bör göras tillgänglighetsanpassad och med en tydlig informationstavla, Bild 8. Gärna en med naturgrus uppgrusad ”serpentin stig”. Cirka tre bord med bänkar föreslås placeras på ”platån” bakom entrén. Detta medför att platsen blir mer befolkad och förväntas göra parkeringen säkrare. Parkeringen är en annan fråga som kommit upp i diskussioner under utredningen. I samband med att en ny entré görs kan förhoppningsvis en del av problemen kring parkeringen lösas genom röjning och annat, Bild 9. Stiftelsens styrelse framhävde särskilt en önskan om en helhetslösning gällande parkeringen och nya entrén.

Ett krav från styrelsen var att den nya leden ska vara lättskött. Med hänsyn till detta kommer enda skötseln kopplad till själva leden vara underhåll i form av eventuellt behov av röjning på några ställen samt eftersyn så att ledstolpar finns kvar och är hela. Cirka 100 meter av leden går på hembygdsföreningens mark. Ordföranden Bengt-Eric Ericsson såg inga hinder för att dra en del av den nya vandringsleden här. Planer på att låta röja i denna del finns redan och nästan hela vägen är befintlig stig som vuxit igen. Bara cirka 50 meter behöver röjas för att skapa ny led.

Den gamla ladan med utedass uppe vid stenmuren föreslås tas bort helt eller delvis för att ge plats för en informationstavla, trevligare vy och ”ingång” till området på backen, bild 10. Ett första steg kunde vara att ta bort väggarna och låta taket vara kvar som regnskydd vid samlingar och fika. Om det visar sig att detta inte kommer till användning kan ladan rivas helt.

Bild 10 Den gamla ladan med utedass föreslås tas bort helt eller delvis.

Bild 11 Den gamla betesmarken föreslås hägnas in i två delar med smålandsgärdesgård.

När det gäller skötseln är stiftelsens styrelse enig kring förslaget att med gärdesgårdsstängsel hägna in två områden där fårbyte kan alternera, Bild 11 och C. Bild 3. Michael Michaelson tog vid mötet i fält den 12 augusti på sig att göra en kostnadsberäkning åt stiftelsen på de föreslagna åtgärderna (gärdesgård 400 kr/m, stråttor, grindar, bänkar och bord mm) som tillkommit utöver själva vandringsleden.

Stiftelsens styrelse vill gärna ha ett möte och en konkret diskussion med länsstyrelsen angående vem som ansvarar för långsiktig skötsel, för vad och hur mycket, till exempel gällande backen bakom caféet. Alla var dock överens om att det är viktigt att hålla det öppet med vall eller liknande. De delar som föreslås tillgänglighetsanpassas kräver åtgärder i form av till exempel anpassat underlag. Länsstyrelsen håller på med en tillgänglighetsplan där detta föreslås ingå. En annan viktig sak är behovet av att göra en riskbedömning och eventuellt vidta åtgärder längs den planerade leden, före den tas i bruk. Detta eftersom det i vissa delar av området finns en del hängande döda grenar med mera, Bild 12. Detta kommer länsstyrelsen göra före leden tas i bruk samt vid den återkommande tillsynen av leder som länsstyrelsen gör i kulturreseptatet.

Bild 12 En riskbedömning görs alltid av länsstyrelsen och påverkar hur leden dras i kulturreseptatet.

I östra delen av området kommer det bli naturligt att t ex familjer uppehåller sig. Här finns plats för naturlek. Här finns också en glänta som kan fungera som en naturlig samlingsplats där det föreslås finnas en vilobänk. I lämpliga träd föreslås också gungor finnas. Hit är det också möjligt att ta en genväg, bland annat för personer med rörelsehinder, från vägen öster om området, streckad linje Bild 3.

Utökningen av kulturreseptatet kommer att bidra till en bättre helhet av Råshults odlingslandskap, vilket också är intressant för bildandet av världsarv inom UNESCO (Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur). I beslutet om utökningen av kulturreseptatet skriver länsstyrelsen att de gärna ser att kulturreseptatet utnyttjas i ett pedagogiskt syfte av till exempel skolor. Detta är viktigt att beakta vid framtida planering av skötsel. En utelektion med skolklass bland betande djur kan vara svår att genomföra. Hjänsyn till friluftslivet bör tas om bete planeras där vandringsleden kommer gå. Om delar av det nya området hägnas in för bete tillkommer kostnader för stängsel, stråttor och/eller grindar där vandringsleden går. Länsstyrelsen håller på med planering av skyltar till nya området. Det har framhållits att det är mycket viktigt med målgruppsanpassning, barn och unga, vid framtagandet av skyltarna. Även broschyren Kulturstigarna i Linnés Råshult kommer behöva uppdateras. Det samma gäller hemsidan och andra kommunikationskanaler. En välgjord App för Linnés Råshult skulle öka tillgängligheten ytterligare i framtiden.

Referenser

Angående bidrag till tillgängliggörande: Utredning gällande vandringsled inom kulturreseptatet komministerbostället Råshult. Beslut 2020-05-29 Ärendenummer 435-2766-2020 Länsstyrelsen i Kronobergs län

Beslut 2019-12-04 Ärendenummer 435-2218-2019, 435-6075-2017 Länsstyrelsen i Kronobergs län

Fornsök, utdrag över nya delen av kulturreseptatet Linnés Råshult från Sofie Ekstrand, arkeolog på Länsstyrelsen i Kronobergs län

Fornlämningen heter RAÄ L1953:710 i Fornsök, det är en hällristning i form av en skålgrop.

Röse, RAÄ L1953:1314: <https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/f934e340-e613-4a92-b85d-cdac570ed95e>. En möjlig grav som man har lagt röjningssten på. Kan dock inte verifieras innan man har gjort en arkeologisk åtgärd.

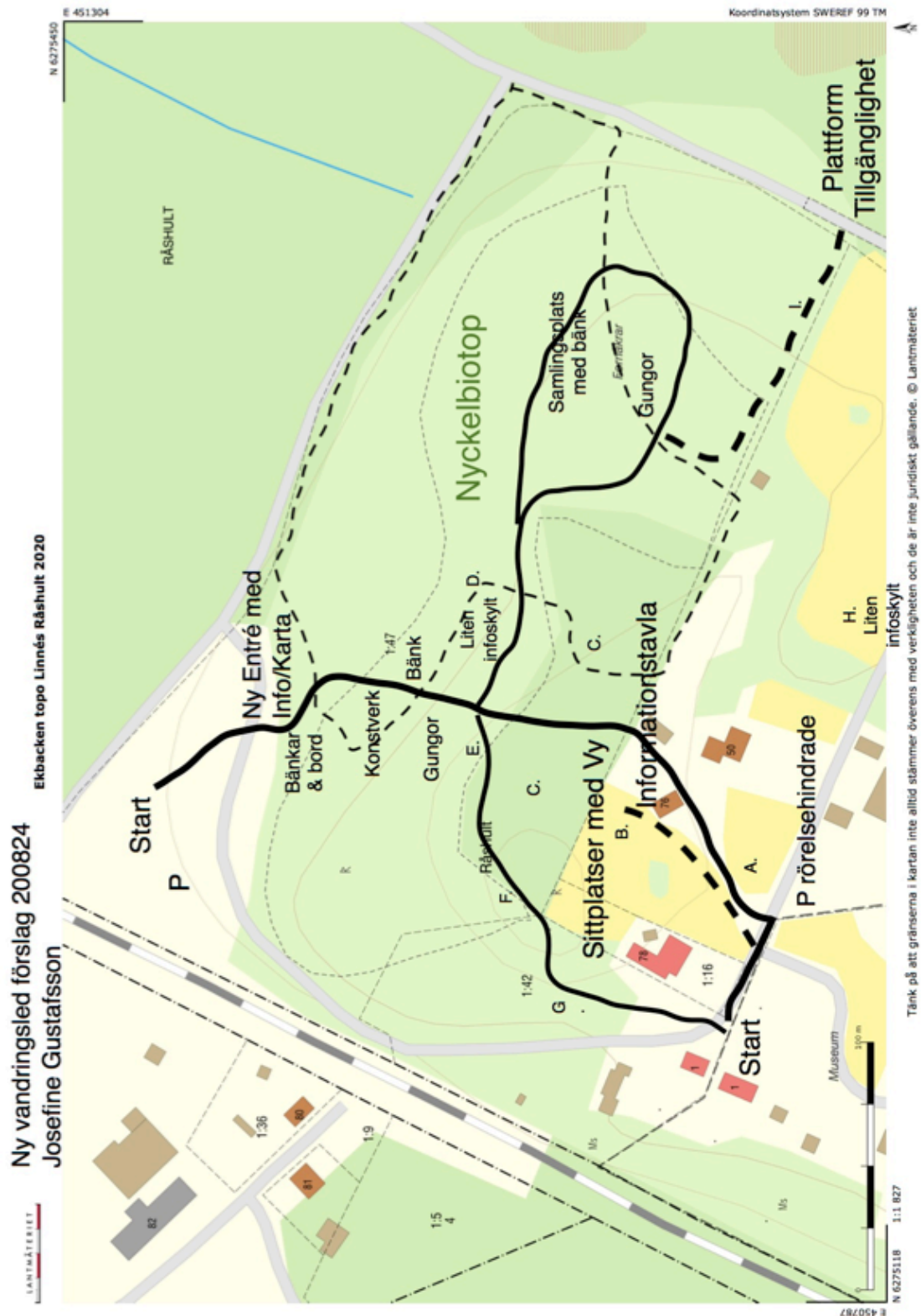
Inventering av skyddsvärda träd 2017. Länsstyrelsen i Kronobergs län

Kulturstigarna i Linnés Råshult, nytryck 2016. Broschyr av Länsstyrelsen i Kronobergs län och Stiftelsen Kulturreseptatet Linnés Råshult

Lantmäteriet leder:

<https://www.lantmateriet.se/sv/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/vandringsleder/>

Bilaga 1 Karta ny vandringsled Linnés Råshult

Bilaga 2 Ortofoto 1960 Råshult Ekbacken

Bilaga 3 Ortofoto 2020 Råshult Ekbacken

Bilaga 4 Minnesanteckningar styrelsemöte Stiftelsen Linnés Råshult 200513

Minnesanteckningar styrelsemötet Stiftelsen Linnés Råshult den 13 maj 2020

E-mail från Eva Ballovarre 15 maj

Hej!

Anton skrev ner våra tankar i protokollet som du också kommer få, men här får du mina oredigerade anteckningar.

- Viktigt med barnperspektiv och möjlighet att röra sig fritt. Tillåtande miljö. "Sagolandskap".
- App - Digitala information och även skyltar.
- Nuvarande ängar är det starka restriktioner hur man får röra sig - på det nya området kanske vi kan ha en större rörelsefrihet.
- Möjligheter till fikaplatser.
- Placera konstverken i slingan?
- Är kommunen beredd att bidra med någon mer offentlig utsmyckning?
- Ska vi ha två vägar upp - befintlig + ny - hur tydliggör vi stigen?
- Mer på barn än vi haft tidigare - upplevelse - balansgång.
- Underhållsfritt/ låg kostnad.
- Picknick - kan man ta med kaffekorg hemifrån? Skräpar ner? Kommunikation - samvaroplatser?
- Tillgängligheten för personer med funktionsvariation. Utflykter och liknande.
- Tillfälliga utställningar.

Hälsningar Eva

E-mail Från Anton Härder 16 maj: Hej Josefin!

Här kommer det jag skriver i protokollet om våra input till din utredning.

Allt gott! /Anton

Vice ordförande Eva Ballovarre presenterade följande synpunkter:

Barnperspektivet är viktigt.

Kreativa upplevelser för barn och ungdomar. Använda naturen.

Möjligheter för skolklasser att använda området. Lärarhandledning.

Att de med funktionsvariationer inkluderas.

Informationsskyltar.

Digital Råshults app.

Sittplatser som inspirerar till möten och samtal.

"Konst i naturen", berikar alla våra sinnen.

Eventuell Ny entréväg på den gamla befintliga vägen, men hur kommuniceras den och hur skyltas vägen upp från parkeringen.

Att det är låg drift- och underhållskostnad på de föreslagna åtgärderna.

Tydliga säkerhetsföreskrifter.

INVIGNING AV RESERVATET 23 MAJ 2021

Josefin Gustavsson tackade för bra och kreativa synpunkter och det går bra att framöver kontakta henne på josefine.malmo@gmail.com

Med vänlig hälsning Anton V Härder

Informatör

Bilaga 5 Minnesanteckningar möte Länsstyrelsen 4 juni 2020

Mötesanteckningar

Skypemöte angående vandringsled i nya delen av kulturreseptatet Linnés Råshult

Den 4 juni 2020

Närvarande: Annika Bladh, Sofie Ekstrand, Marion Jannes, Josefine Gustafsson

Josefine inleder med en lägesbeskrivning och rapport från mötet med styrelsen för Stiftelsen Linnés Råshult. Styrelsens önskemål framfördes.

Annika tog upp frågan om behovet av bete och stängsling alternativt röjning var 3:e-5:e år (dyrare), på kullen bakom caféet, för att undvika igenväxning och synliggöra agrarhistorien. Med stättor, grindar och bra planering går det att kombinera vandringsstig, sittplatser, plats för skolklasser att lägga ut filter och möjligheter att plocka blommor för naturstudier, menar hon.

Även nyckelbiotopen är en pedagogisk plats som inte ska utsättas för alltför mycket slitage men gärna kan visas upp när det gäller t ex variationen på träslag och kryptogamfloran.

Det är egentligen den östra delen som hette ”Ekbacken” berättar Sofie.

Sofie nämner angående de ekonomiska ramarna att pengarna är slut för i år. Det är däremot bra att så tidigt som möjligt komma in med nya förslag på eventuella åtgärder i nya området.

Angående App så gäller samma, att inga pengar finns att få i år. Om en app ska finansieras från länsstyrelsen kommer de ställa krav på appens kvalitet och att det tas in flera offerter från flera apptillverkare. Mattias Skönbäck på riksantikvarieämbetet kan vara en person att fråga angående exempel på appar i kulturreseptatet. Sofia Vinge i Uppåkra har exempel på app.

Josefine undrade vilka personer från länsstyrelsen som ska vara inblandade. Annika bekräftade att de som är med på detta möte är de som behöver vara med under processen.

Sofie Ekstrand är den som tar emot förslag på önskvärda åtgärder och för kommunikationen med Riksantikvarieämbetet som ger stöd till kulturreseptatet.

Josefine förtydligade att hennes uppdrag handlar om att ta fram ett underlag till en ny vandringsled samt ta fram en kostnadsbeskrivning på konkreta åtgärder före den 30 augusti.

Ett nytt möte ute i Råshult bokades in den **10 juni kl 14.00**

/Josefine Gustafsson

Bilaga 6 Minnesanteckningar möte styrelsen Stiftelsen Linnés Råshult den 12 augusti 2020

Närvarande: Helen Petersson, Birgit, Elof Danielsson, Mats Nilsson, Michael Michelsen, Ingemar Johnsson, Anton Härder, Eva-Maria Ballovarre, Josefine Gustafsson

Mötet inleddes med kaffe i solskenet och en uppdatering av Josefine G om vad som gjorts sedan mötet i maj. Möten i fält har hållits med Micke M, Eva B med barn, Länsstyrelsen och med Hembygdsföreningen (Bengt- Eric E). Övriga önskemål som kommit fram under uppdragets gång, utöver de som kom upp på styrelsemötet i maj, är:

- Ny Entré vid övre parkeringen
- Ta bort gamla ladan vid stenvuren uppe i backen
- Tillgänglighetsanpassad stig från handikapparkeringen upp i backen med picknickmöjligheter
- Gungor i skogen
- Gärdesgård längs gamla vägen

För att tydliggöra avgränsningen av uppdraget förklarade Josefine att länsstyrelsen håller på med en plan för skyltning i nya delen samt att de också gjort en tillgänglighetsplan för kulturreseptatet.

Ett första utkast av rapporten är skickad till Eva B och länsstyrelsen.

Alla i styrelsen fick sedan var sin karta med ett första förslag på dragning av den totalt cirka 1 km långa vandringsstigen. En vandring med fem planerade stopp gjordes på den förslagna leden. Konstruktiva diskussioner hölls längs vandringen och nya konkreta förslag kom upp.

Några av de återkommande ämnena var skötsel, målgruppsanpassning (barn och unga) av informations-skyltar, app, åtgärder utöver själva leden som t ex vilobänkar och tillgänglighetsanpassning. Alla var positiva till gungor både uppe i östra delen och längs traktorvägen mellan parkeringen och caféet. I östra delen finns även en glänta där vilobänk och plats för att samla grupp är lämplig. Hit är också möjligt att ta en genväg för bland annat de med funktionshinder.

Entrén bör göras tillgänglighetsanpassad och med en tydlig informationstavla. Gärna en uppgrusad, med naturgrus, ”serpentinstig”. Alla var positiva till länsstyrelsens förslag att här ha ca 3 bord med bänkar som gör platsen mer befolkad vilket också förväntas öka säkerheten på parkeringen. Parkeringen var en fråga som diskuterades eftersom det funnits en del problem med stölder och busåkning här. I samband med att en ny entré görs kan förhoppningsvis en del av dessa problem lösas genom röjning och annat.

En annan viktig sak som kom upp var behovet av att göra en riskbedömning längs den planerade leden eftersom det i vissa delar finns en del hängande döda grenar mm.

När det gäller skötseln var styrelsen enig om att Mickes förslag på att med gärdesgårdsstängsel hägna in två områden där färbete kan alterneras var ett bra förslag. Micke gör en kostnadsberäkning åt stiftelsen på de föreslagna åtgärderna (gärdesgård 400 kr/m, strättor, grindar, bänkar och bord mm) som tillkommit utöver själva vandringsleden.

För övrigt vore det av värde att få till ett möte och en konkret diskussion med länsstyrelsen angående vem som ansvarar för långsiktig skötsel och hur mycket. Gällande backen bakom caféet behöver det också diskuteras kommande skötsel. Alla var överens om att det är viktigt att hålla det öppet med vall eller liknande. Ett sista möte i fält med länsstyrelsen är planerat den 26 augusti kl 8.30 då Eva B från styrelsen också deltar.

Josefine uppmanade styrelsen att komma med eventuella **synpunkter** allra senast före detta, dvs **senast den 26 augusti** till info@josefinegustafsson.se

Deadline för rapporten är 31 augusti då också uppdraget avslutas.

/Josefine Gustafsson 200813

